

Divertikuliit

Marek Tiivel

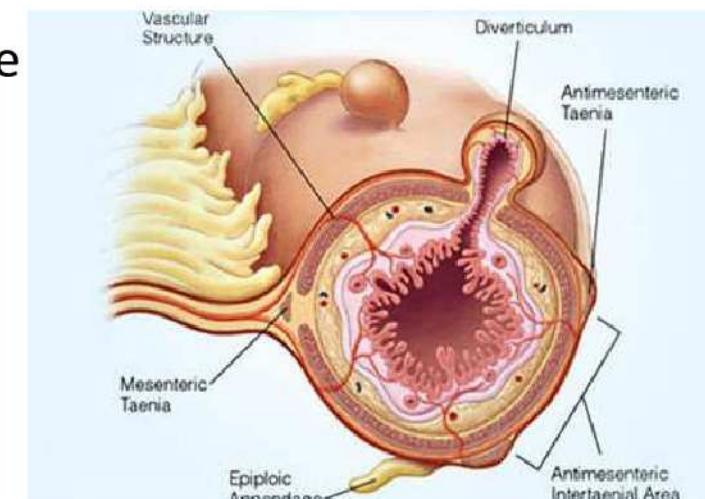
V aasta resident

Sissejuhatus

- Divertikuloosi esinemissagedus lääneriikides kuni 35%, aafrikas <1%
  - Ameerikas <50 aastaste seas 35%, >60 aastaste seas kuni 60%-l
  - Esinemissagedus suureneb terves maailmas
- <5%-l divertikuloosiga patsientidest elu jooksul divertikuliit
- 85% divertikuliitidest alanevas käärsooles või sigmasooles
  - Divertiikul võib esineda igas soole osas
  - Aasias parempoolne divertikuliit sagedasem
- Divertikuliit jaotatakse kliiniliselt:
  - Kompliitseerumata - iselimitteeruv ja piiratud põletikuline protsess, mis võib sisaldada endas mikroperforatsiooni, kuid on välistatud abstsess, makroperforatsioon ja/või peritonii.
  - Kompliitseeritud – kõik ülejäänu

Patogenees

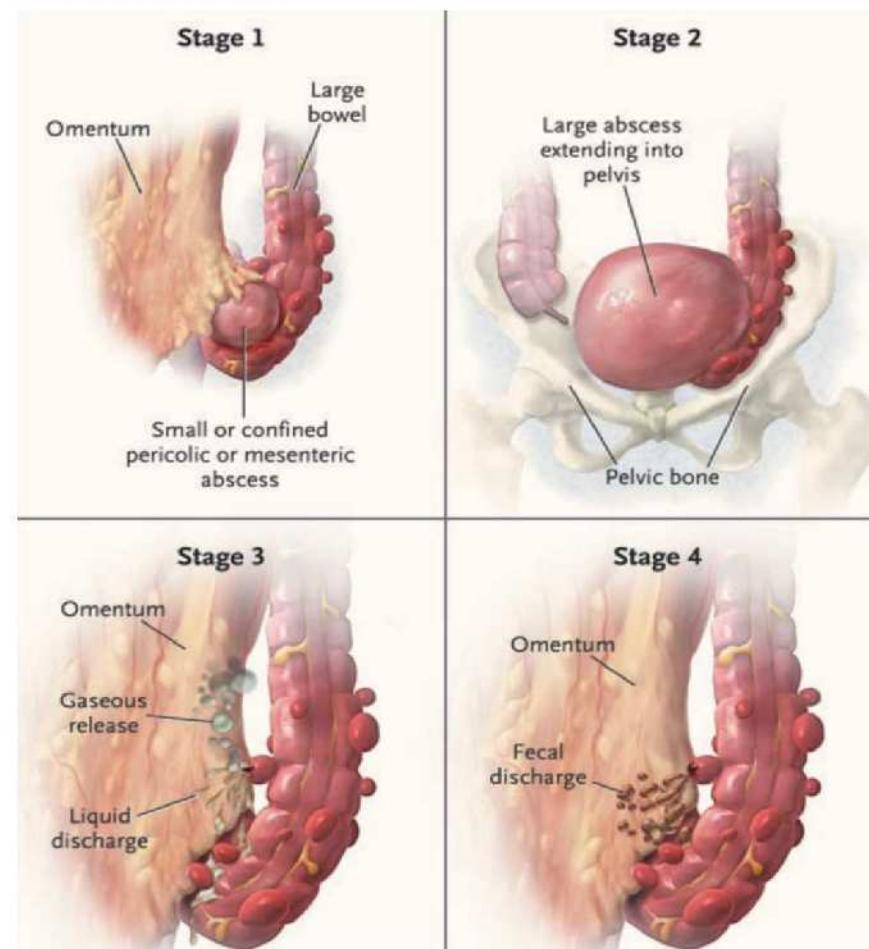
- Soolesisese rõhu tõus -> divertiikulit teke
  - Kiudainete vaene dieet -> kõhukinnisus ja tahkem väljaheide -> soolesisese rõhu tõus
  - Ebakorrapärane sooleperistaltika laine – mõnes kohas sooleseinale möjuv rõhk suurem
  - Soole veresoone läbivad lihaskihti, et varustada submukoosat ja mukoosat -> sooleseina potentsiaalselt nõrgad kohad divertiikuli tekkeks
- Divertiikuli suudme obstruktsioon soolesisu poolt
  - Lima sekretsioon -> divertiikuli suurenemine ja bakterite ülekasv
  - Divertiikuli sein oluliselt õhem -> põletiku lisandumisel perforatsiooni oht
    - Tavapäraselt divertiikulis lihaskiht puudub

Klassifikatsioon operatiivse leiu alusel

- Hinckley klassifikatsioon (1978)
- Modifitseeritud Hinckley klassifikatsioon (Wasvary et al.) (1999)

- 0 Mild clinical diverticulitis
- Ia Confined pericolic inflammation or phlegmon
- Ib Pericolic or mesocolic abscess
- II Pelvic, distant intraabdominal, or retroperitoneal abscess
- III Generalized purulent peritonitis
- IV Generalized fecal peritonitis

Jacobs. N Engl J Med 2007;357:2057-66.

Klassifikatsioonid KT-leiu alusel

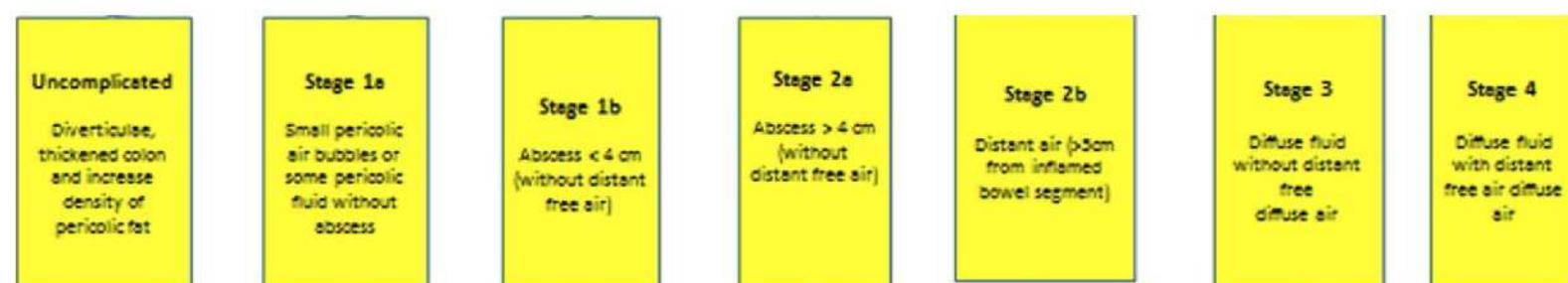
Modified Hincheny classification
by Wasvary et al. [6]

CT findings by Kaiser et al. [20]

0	Mild clinical diverticulitis	Diverticuli ± colonic wall thickening
Ia	Confined pericolic inflammation or phlegmon	Colonic wall thickening with pericolic soft tissue changes
Ib	Pericolic or mesocolic abscess	Ia changes + pericolic or mesocolic abscess
II	Pelvic, distant intraabdominal, or retroperitoneal abscess	Ia changes + distant abscess (generally deep in the pelvis or interloop regions)
III	Generalized purulent peritonitis	Free gas associated with localized or generalized ascites and possible peritoneal wall thickening
IV	Generalized fecal peritonitis	Same findings as III

Kaiser et al (2005) Am J Gastroenterol 100:910–917

Sartelli et al. World Journal of Emergency Surgery 2015, 10:3

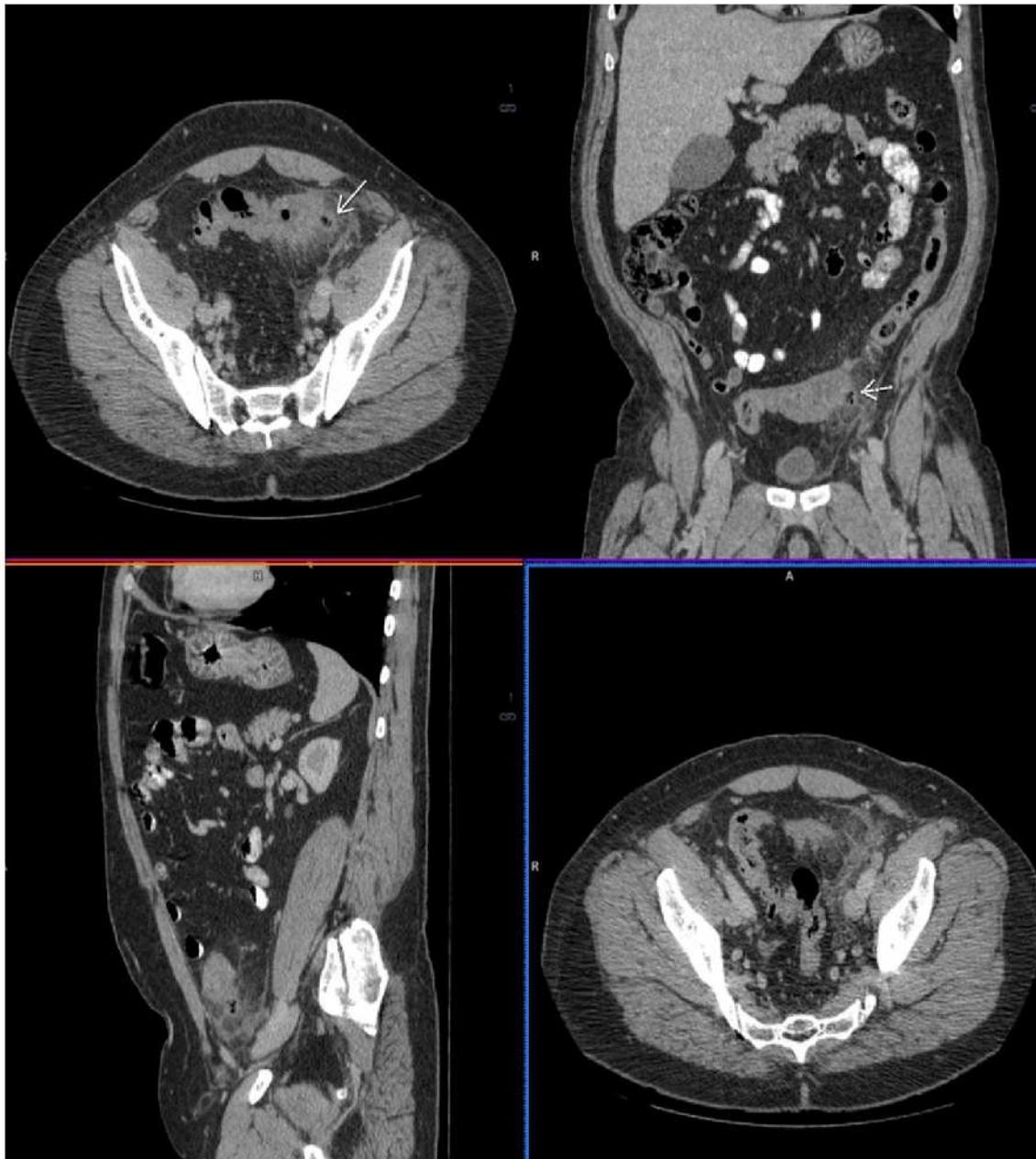
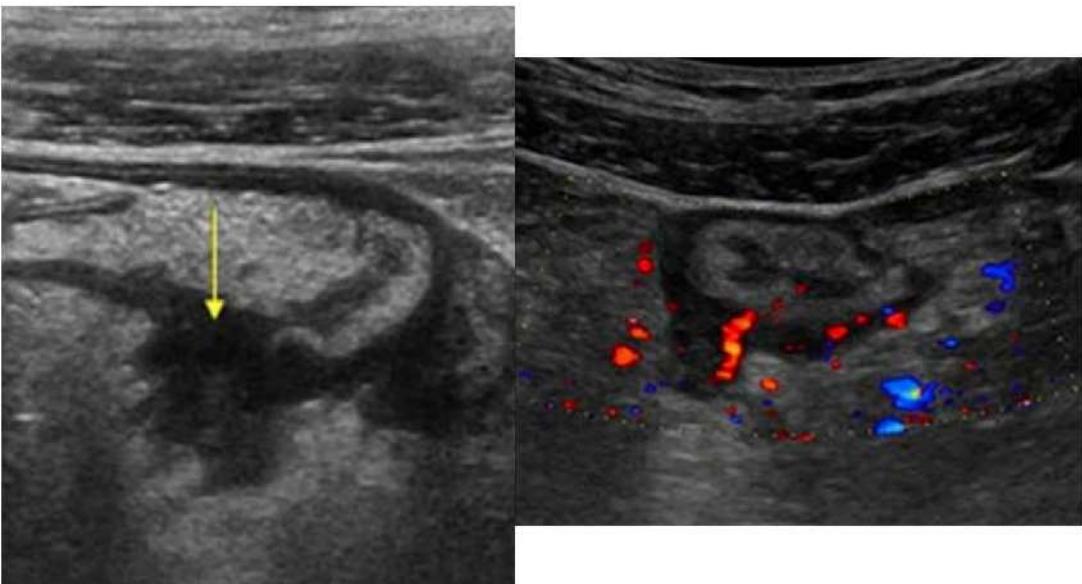
Divertikuliit

- Divertiikul koos ümbritseva rasvkoe infiltratsiooniga
  - 38 a. Naispatsient, KT + vaginaalne UH

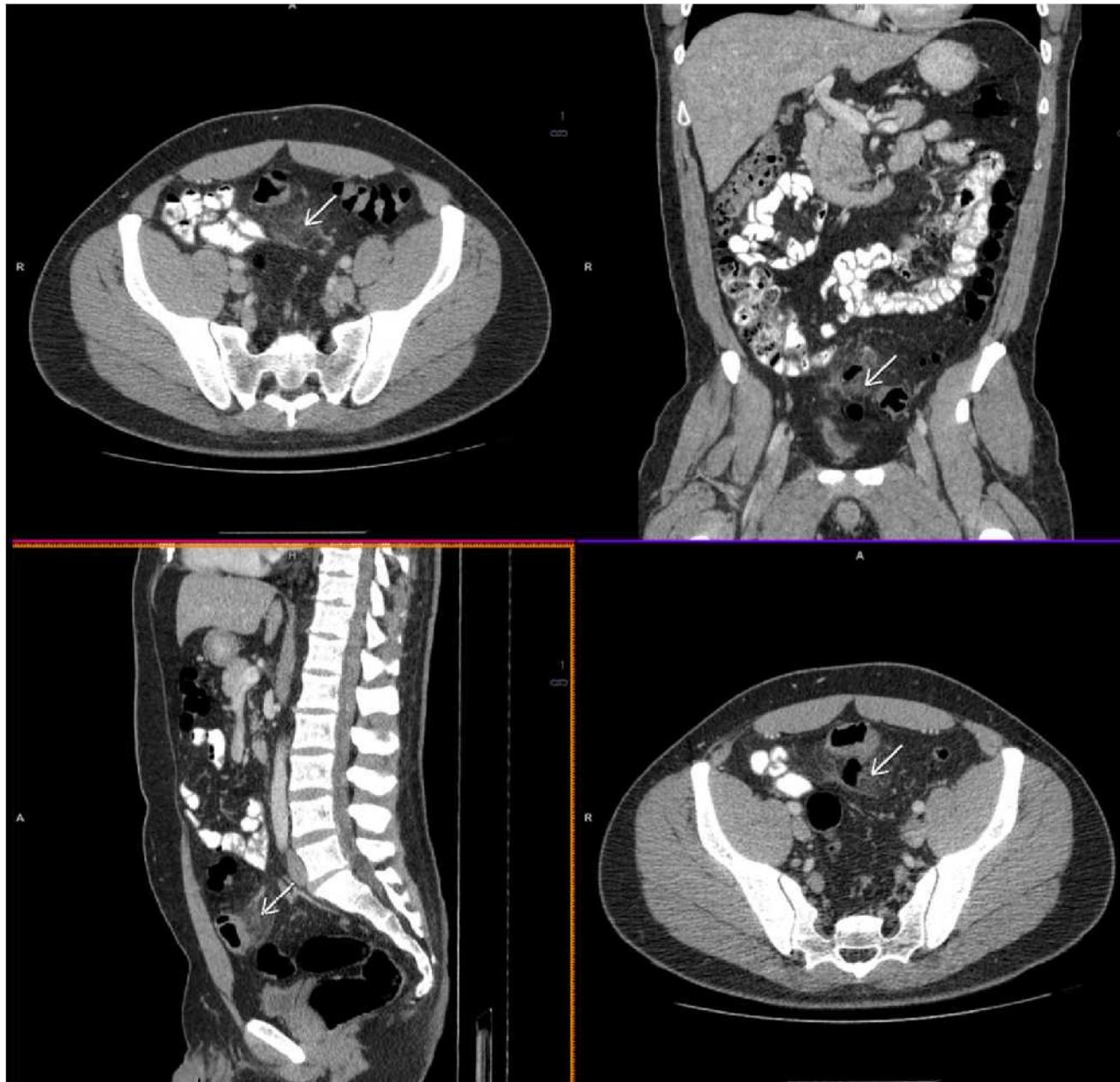

Onur et al. Insights Imaging (2017) 8:19–27

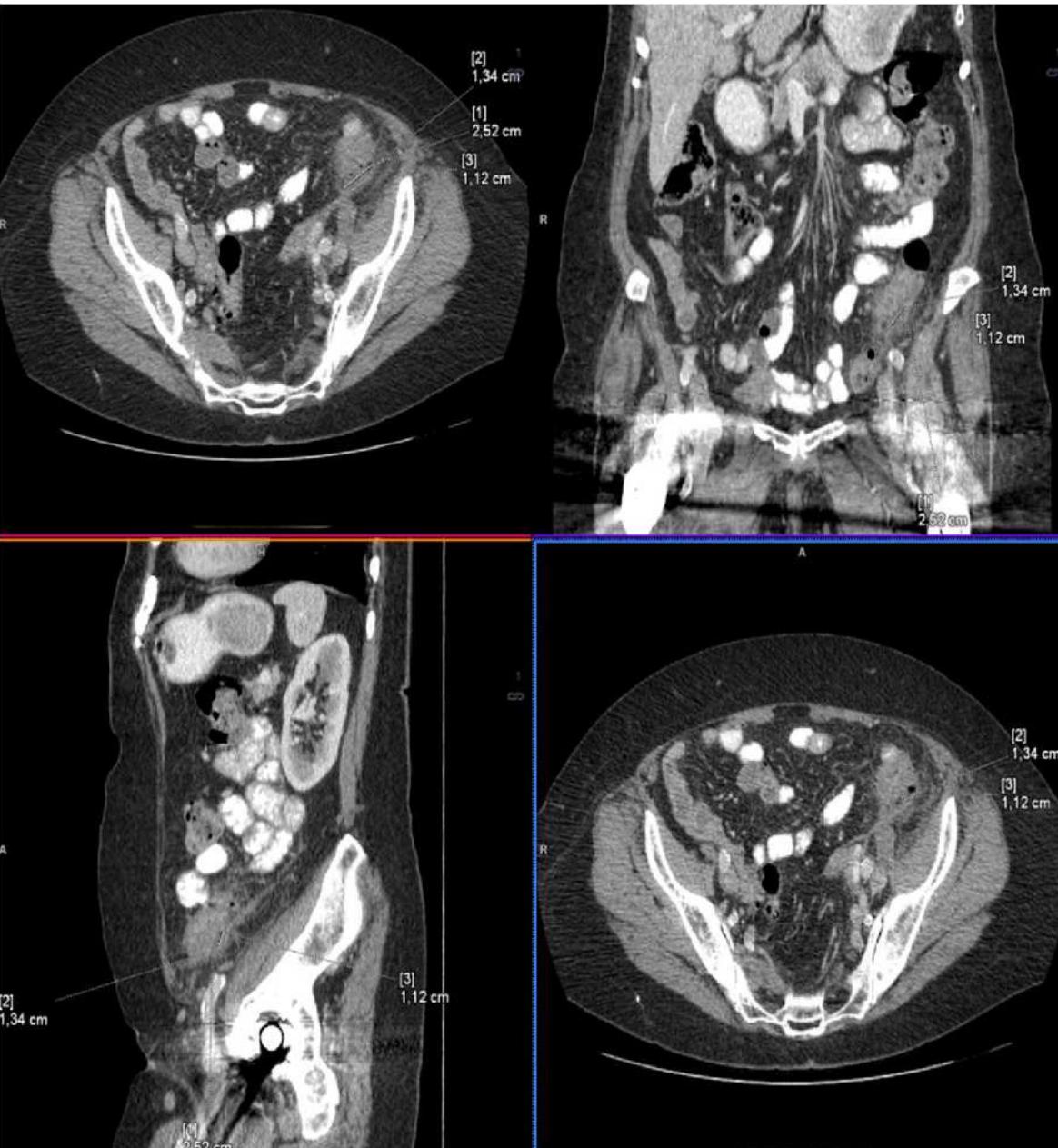
- Paksenenud seinaga sigmasool ja divertiikel
- Rasvkoe infiltratsioon
- Peritoneaalseina paksenemine
- Divertiikul + hüperehhogeenne infiltreeritud rasvkude (UH)

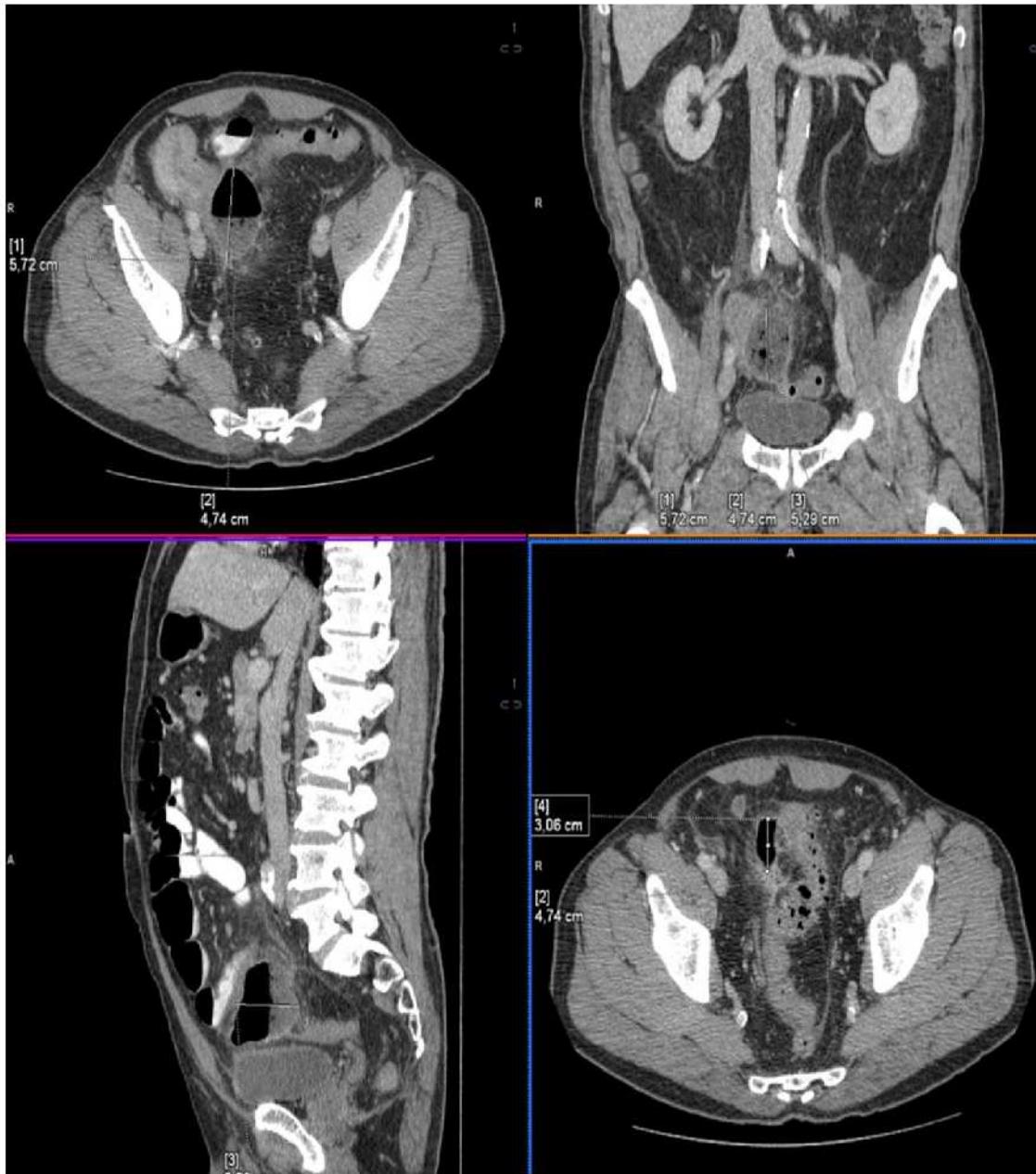
- Flegmoon
- Lokaalne vaba gaas (<5 cm kaugusel paksenenud seinaga sigmasoolest), kaetud perforatsioon

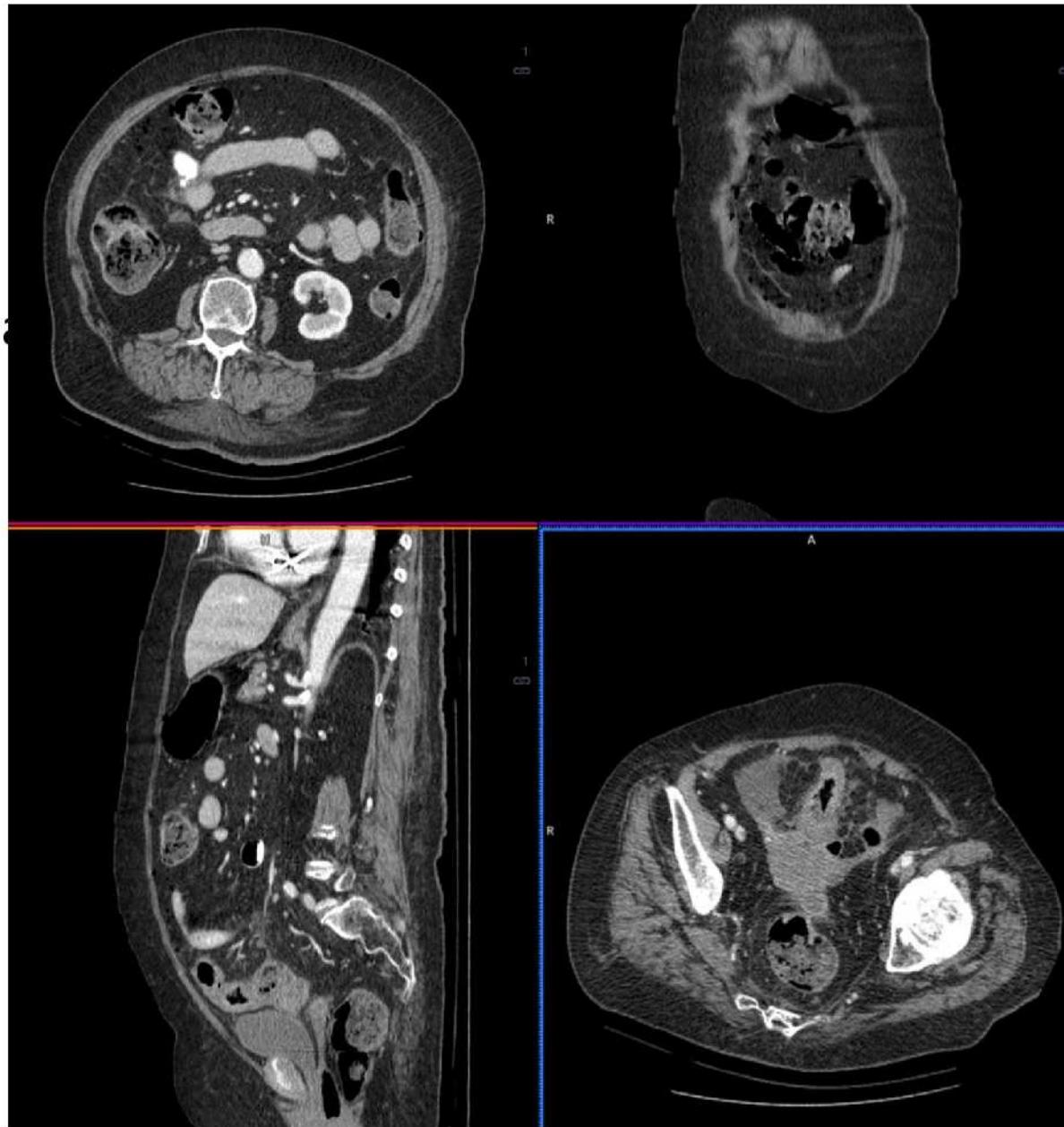
- Perikooliline abstsess <4 cm
- Alaneva käärsoole sein paksenenedud

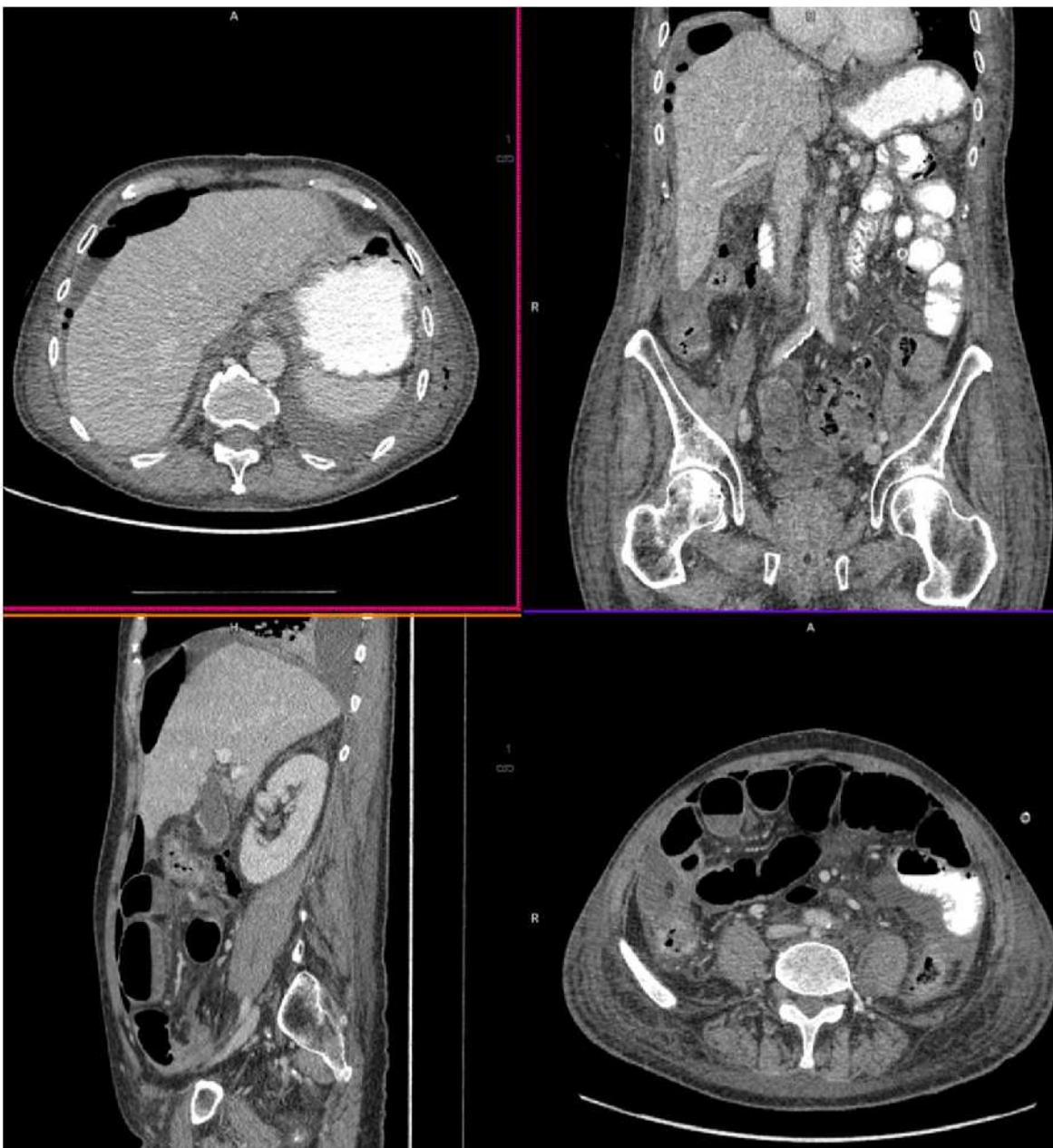
- Abstsess >4 cm väikeses vaagnas
- Sigmasoole sein kergelt paksenenedud
- Sigmasoole divertikuloos

- Vähene distaalne vaba gaas (>5 cm kaugsel divertiikulitest)
- Vähene vaba vedelik väikeses vaagnas
- Sigmasooles divertiikulid
- Purulentne peritonit (III staadium)

- Ulatuslik vaba gaas ja vedelik, esinevad nivood
- Fekaalne peritonit (IV staadium)

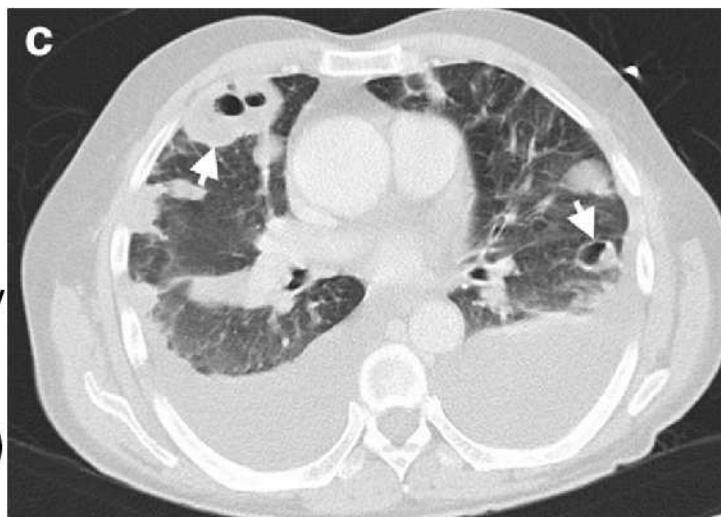

Tüsistused

- Püoflebiit ehk septiline tromboflebiit – haruldane intraabdominaalse infektsiooni tüsistus
  - Infektsioosse geneesiga trombid portaalveenis või selle harudes

58 a. M

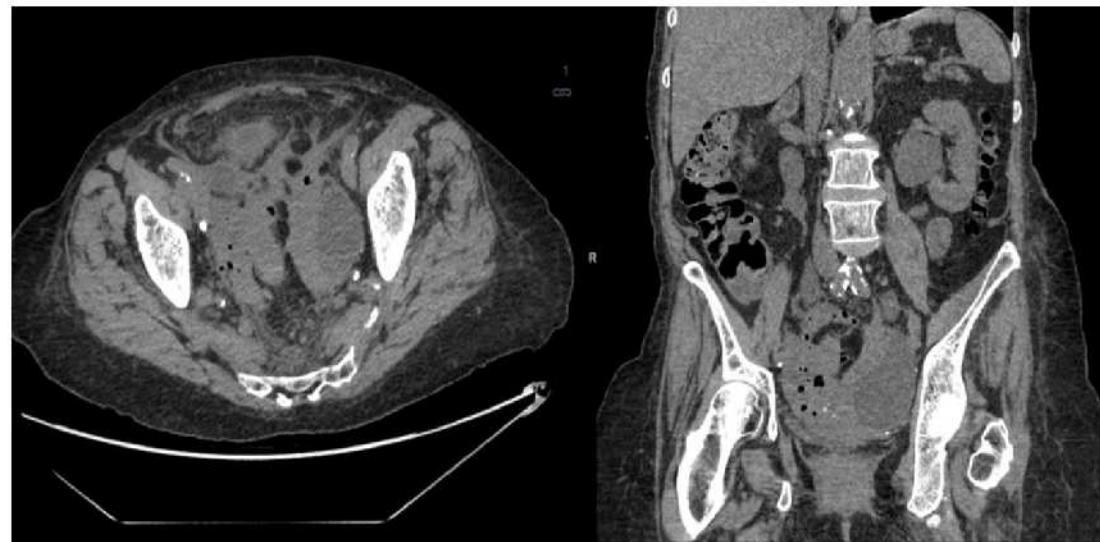
- a. Paksenenud sigmasool, divertiikel, rasvkoe infiltratsioon
- b. Tromb alumises õõnesveenis
- c. Kopsus abstsessid, septiline külv

Onur et al. Insights Imaging (2017)

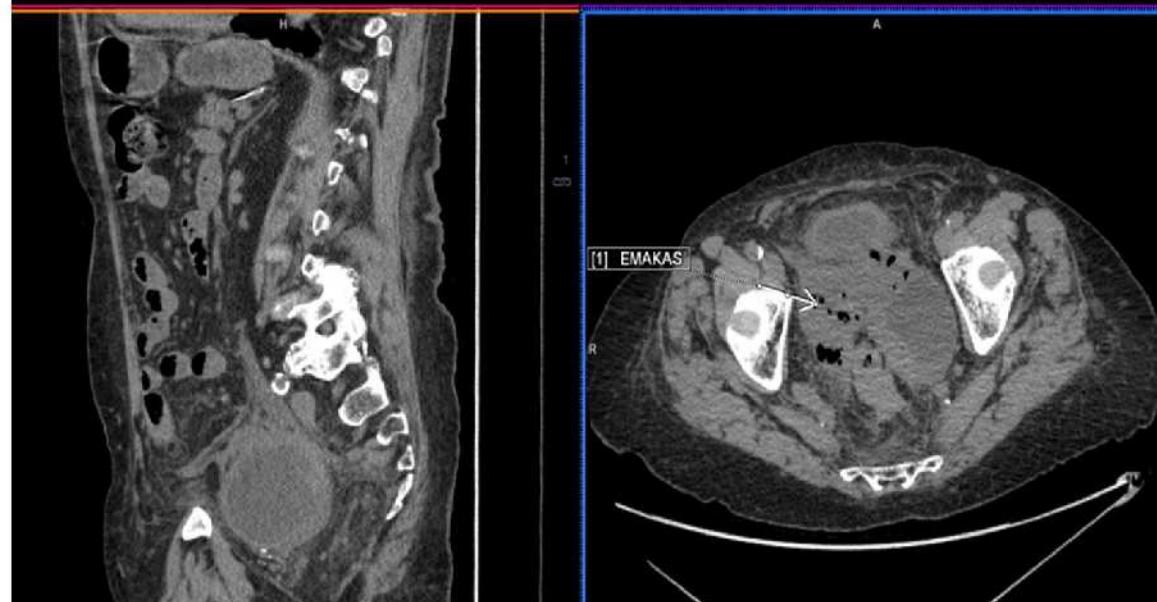
- Fistulid harluldased

- Kolovesikaalsed fistulid neist sagedaseimad, M>N
- Kolovaginaalsed ja kolokutaansed fistulid harvemad

81 a. N

Suur parakooliline abstsess, mis kontaktis emakaga, emakas gaasimullid
MRT-uuringul emaka protsess põletikuline - fistel

Lokaalne vaba gaas

- <5 cm kaugusel põletikulisest sooleosast
- Leitakse 15% ägeda divertikuliidi patsientidel
- Pole teada (tõenduspõhiselt) kas neid patsiente peaks kästilema komplitseeritud või komplitseerumata divertikuliitidena – raviarsti arvamus ja kogumus otsustab
- Teostatud 7 uuringut, kus hinnati erakorralise lõikuse vajadust lokaalse vaba gaasiga divertikuliidi patsientidel
  - 0 – 11% vajas erakorralist operatsiooni
  - Komplitseerumata divertikuliidil erakorralise operatsiooni vajadus 1-2% juhtudel

Divertikuliidi teadustöö

- Grupis lisaks minule 5 üliõpilast, kellest 3 olid 2017. a sügiseks arstiteaduskonna lõpetanud.
- 2016 kevadel koostasime ankeedi, milliseid andmeid hakkame koguma
- Divertikuliidi diagnoosiga hospitaliseeritud patsientide nimekirjad PERH-is ja TÜK-is ajavahemikul 1.01.09 – 31.12.13
  - Juhte üle 1000
  - Üliõpilased selekteerisid patsiendid kellel oli: kõhuvalu, febriilne või subfebriilne palavik, veres põletikunäitajate tõus, divertikuliidile sobiv leid instrumentaalsetes uuringutes. Lõplikuks kliiniliseks diagnoosiks pidi olema divertikuliit.
  - PERH-st 166 sobivat juhtu, TÜK-st 65 sobivat juhtu

PERH-i juhud

- 166-st juhust 122-l hospitaliseerimise ajal KT-uuring, 122-l UH-uuring
- 90-l juhul KT- ja UH-uuring
- Vaatasin teostatud uuringute pildid üle
  - UH-s: sooleseina paksenemine, sooleseina hüpoehhogeensus, divertiikuli esinemine (piltidel), abstsess, vaba vedelik
  - KT-s: divertiikuli esinemine, divertiikuli lokalisaatsioon, sooleseina paksenemine, soolt ümbritseva rasvkoe infiltratsioon, abstsess (<4cm või >4cm suurune), vaba gaas (lokaalne või distaalne), vaba vedelik, peritonealseina paksenemine, flegmoon
  - KT leiu alusel divertikuliidi staadium:
    - 0 – Divertiikel +/- soole seina paksenemine
    - Ia – Soole seina paksenemine ja soole ümbritseva pehme koe muutused, lokaalne piirdunud vaba gaas
    - Ib – Ia + abstsess (läbimõõt <4 cm)
    - II – Ia + abstsess (läbimõõt >4 cm)
    - III – diffuusne vaba gaas minimaalse vaba vedelikuga või diffuusne vaba vedelik ilma vaba gaasita
    - IV – vedeliku ja vaba gaasi nivood kõhuõõnes (soolesisu meenutav mass kõhuõõnes)

PERH-i tulemused

- Võrdlesin radioloogilisi tunnuseid operatiivse raviga
- Operatiivne ravi 28,9%-l patsientidest (35/122)
  - Operatiivse raviga patsientide keskmene vanus 68,8 (95% CI 64,6-72,9)
  - Mitte opereeritud patsientide keskmene vanus 63 (95% 59,9 -66,1)
- Statistiliselt oluline erinevus (operatiivse ravi suhtes) järgnevatel tunnusetel, lisatud PPV ja NPV
  - Distaalne vaba gaas (85% ja 82%), diffuusne rasvkoe infiltratsioon (83% ja 77%), abstsess >4 cm (53% ja 75%), vaba vedelik (47% ja 85%), Hinchey IV (89% ja 76%), Hinchey III (82% ja 77%), Hinchey Ia (5% ja 52%)
  - Teiste tunnuste ja operatiivse ravi vahel statistiliselt olulist erinevust polnud
- Kompliitseerumata divertikuliit (Hinchey 0 + Ia – lokaalne vaba gaas)
  - 65 juhtu, operatsioone 7 (neist 2 juhul KT-s divertiikuleid ei esine) – op. ravi sagedus 10,8% (7,7% divertiikuliteta juhtumid välja arvatud)(kirjanduses 1-2%)
- Hinchey Ia + lokaalne vaba gaas: 13 juhtu, operatiivne ravi neist 2-l -> sagedus 15,4% (kirjanduses 0 – 11%)

Kasutatud kirjandus

- Weizman AV, Nguyen GC. **Diverticular disease: epidemiology and management.** Can J Gastroenterol. 2011;25:385–9.
- Shahedi K, Fuller G, Bolus R, et al. **Long-term risk of acute diverticulitis among patients with incidental diverticulosis found during colonoscopy.** Clinical Gastroenterology and Hepatology. 2013;11(12):1609–1613.
- Ferzoco LB, Raptopoulos V, Silen W. **Acute diverticulitis.** N Engl J Med (1998) 338:1521–1526
- Ricciardi R, Baxter NN, Read TE, Marcello PW, Hall J, Roberts PL. **Is the decline in the surgical treatment for diverticulitis associated with an increase in complicated diverticulitis?** Dis Colon rectum. 2009;52:1558–63.
- Alonso S, Pera M, Parès D, Pascual M, Gil MJ, Courtier R, et al. **Outpatient treatment of patients with uncomplicated acute diverticulitis.** Colorectal Dis. 2010;12:278–82.
- Hinckey EJ, Schaal PG, Richards GK. **Treatment of perforated diverticular disease of the colon.** Adv Surg. 1979;12: 85-109.
- Wasvary H, Turfah F, Kadro O, et al. **Same hospitalization resection for acute diverticulitis.** Am Surg. 1999;65:632–635.
- Kaiser AM, Jiang JK, Lake JP et al (2005) **The management of complicated diverticulitis and the role of Computed tomography.** Am J Gastroenterol 100:910–917
- Sartelli M, Moore FA, Ansaloni L, Saverio SD, Coccolini F, Griffiths EA, Coimbra R, et al. **A proposal for a CT driven classification of left colon acute diverticulitis.** World Journal of Emergency Surgery 2015, 10:3
- Onur MR, Akpinar E, Karaosmanoglu AD, Isayev C, Karcaaltincaba M. **Diverticulitis: a comprehensive review with usual and unusual complications.** Insights Imaging (2017) 8:19–27
- Dijk ST, Rottier SJ, Geloven AAW, Boermeester MA. **Conservative Treatment of Acute Colonic Diverticulitis.** Curr Infect Dis Rep (2017) 19:44
- Jacobs DO. **Diverticulitis.** N Engl J Med 2007;357:2057-66.